

«Щодо корупції в системі вищої освіти: питання усвідомлення»

Проблематика, та актуальність корупції в системі освіти обумовлена одним вагомим фактором, а саме, враховуючи той факт, що корупційні дії – це завжди дії вольові, тобто здійснюються абсолютно свідомо і особа бажає настання конкретних наслідків, першочерговим є питання морально-етичного ставлення суб'єкта до самої можливості вчинення корупційних протиправних дій, адже саме в системі вищої освіти відбувається зазвичай перший самостійний досвід зіткнення з корупцією, в наслідок чого особа, починає «вирішувати свої проблеми», звикаючи до такого формату їх вирішення, втім поки що не усвідомлюючи всієї глибини проблеми.

Корупція в системі вищої освіти вийшла на рівень «традиції», стало абсолютно звичним замість навчання та здобуття відповідного фаху платити хабарі. Вже на цьому рівні можна констатувати факт негативного впливу корупції як на суспільство в цілому, так і стосовно самої особи, адже замість здобуття відповідних знань та умінь така особа отримує «папірець» вага якого на ринку праці стрімко наближається до відмітки «нуль». Диплом сам по собі не є вхідним квитком в професію чи на посаду, його наявність це одна з багатьох умов, що дозволяє подати документи на вакантну посаду і абсолютно не гарантує отримання роботи. Обов'язково при прийомі на роботу необхідно буде пройти тестування, виграти конкурс та переконати роботодавця на співбесіді, що саме ви є найкращою кандидатурою. Та навіть якщо такій особі все ж таки вдасться працевлаштуватися (як варіант знову ж таки за хабар) вона не зможе довго протриматись на жодній роботі через свою некомпетентність, буде змушена терпіти постійні глузування від оточуючих та невдоволення з боку керівництва та врешті буде змушена звільнитись з чергової роботи. Тому вибір майбутнього варто зробити як раніше - авторитет та соціальне становище висококваліфікованого фахівця, якому час від часу пропонують більш високооплачувану посаду чи особа з дипломом, що змушена заробляти собі на життя виконуючи некваліфіковану

роботу та не маючи жодних переваг перед людьми без такого диплому. Звісно, вибір очевидний.

Слід визнати, що саме питання моралі є першочерговою проблемою, що в свою чергу формує соціальну кризу нашого суспільства, адже бажаючи в чомусь спростити собі життя або уникнути, як здається зайвого клопоту, особа нехтує основоположними принципами моралі та веде активний пошук іншої особи, здатної вирішити її питання попри існуючі заборони та обмеження, як в морально – етичному так і правовому змісті.

Проблематика корупції у системі освіти перш за все пов'язана із самими учасниками освітніх відносин. Так, за різними даними понад третини студентів так чи інакше намагались отримати прихильність викладачів за рахунок дарування подарунків чи відвертого підкупу. Стосовно самих викладачів також варто вказати, що дійсно, рівень заробітної плати останніх є досить низьким і це в свою чергу провокує вдаватись до пошуку додаткових джерел заробітку. Звісно низька заробітна плата не може бути виправданням корумпованих дій ні в якому разі. Якщо особу не задовольняє рівень її доходу, тоді варто замислитись над зміною роботи, зайнятись самовдосконаленням або навіть змінити фах.

Досліджуючи питання корупції в різних країнах та порівнюючи рівень її проникнення в різні сфери соціального життя, кожен рано чи пізно помічає відповідну залежність рівня корупції та рівня добробуту людей. В кожному окремому випадку, щодо кожної конкретної країни, не зважаючи на будь-які об'єктивні чи суб'єктивні чинники, ситуація завжди має наступний вигляд: «Чим вищий рівень корупції, тим нижчий рівень життя і навпаки».

Отже, над кращим спільним майбутнім варто працювати вже сьогодні, і починати варто саме з навчання. Здобуваючи освіту не варто «вирішувати проблеми», адже в такому разі втрачається цінність навчання – отримати досвід, здобути знання та набути навичок майбутньої професії, що створює основу для майбутнього працевлаштування, кар'єрного зросту, а отже авторитету, статків та добробуту кожного з нас і суспільства в цілому.

З іншого боку також варто прикласти зусиль в напрямку підвищення рівня викладання дисциплін з метою зацікавленості студентства у навчанні, особливо молодших курсів, оскільки усвідомлення того, що виконувани студентом завдання та вимоги викладачів потрібні для набуття в подальшому професійних знань приходить ближче до старших курсів.

Таким чином, протидія корупції має бути «спільною справою» всіх учасників освітнього процесу, перш за все кожен має зробити все від нього залежне на своєму рівні. Врешті, об'єднані зусилля мають створити ситуацію нетерпимості до проявів корупції і все це варто зробити для нашого спільного майбутнього, створення дійсно демократичної, потужної, економічно розвинутої та правової держави.